

Nieuwsbrief September 2017 Kinderopvang Jacqueline

'Pip maakt muziek'

Hallo lieve papa's en mama's,

En toen was het al weer september! Wat gaat dat hard. Wij hebben de zomervakantie/ zomerstop er al weer opzitten. Het zonnige zuiden van Frankrijk was prachtig! Wat een mooi uitzicht mochten we genieten. Voor de meesten van jullie zit de vakantie er ook al op begreep ik, sommigen zijn nu vrij, met verlof, of hebben het nog te goed; heerlijk!

Komende maand hoop ik nog een heerlijke nazomer met veel buiten spelen te genieten, maar we gaan ook aan de slag met "muziek"!

Wie zijn er jarig? (en andere belangrijke data).

- ✚ Groot feest deze maand! Zowel Tiano (15 september) als Shane (18 september) worden 2 jaar! Van harte gefeliciteerd beiden met deze mijlpaal!
- ✚ Ook Ilyana, de grote zus van Tiano (18 oktober) is jarig ; zij wordt 5 jaar
- ✚ Ilayda (21 oktober) wordt 3 jaar!!!
- ✚ Dinsdag 5 december is De Sint jarig!
- ✚ En op 28 december mag Norah 3 kaarsjes uitblazen!
- ✚ Zijn er de komende maanden papa's, mama's, opa's, oma's, of zussen jarig? Laat dit a.u.b. een weekje van tevoren weten, dan maken we graag iets.
- ✚ Zondag 3 september a.s. is onze Patrick jarig. Hij wordt dan al weer 24 jaar.
- ✚ Zaterdag 24 september is ons pleegje al weer 14 jaar! Feest dus deze maand.
- ✚ Dan is donderdag 21 september a.s. de "dag van de gastouder" en omdat dit gastouderen nog steeds mijn favoriete tijdsbesteding is, maken we er die dag een feestje van!

✚ En nogmaals: woensdag 18 oktober ben ik een dagje vrij / is kinderopvang Jacqueline gesloten. Zoals de meesten van jullie inmiddels weten, moest ik in Frankrijk naar de tandarts en die heeft nog wat nawerk aan mijn gebit (wortelkanaalbehandeling). Er zijn 2 vervolgspraken nodig. De 1^e vindt plaats op donderdag 7 september a.s. De 2^e is nog geen datum van bekend. Ik zal zodra bekend, contact opnemen met wiens opvangdag het betreft. Zal mijn best doen dat zo min mogelijk mensen hier hinder van ondervinden, maar dit kan helaas niet al te lang wachten.

Het thema Pip maakt muziek

Dit is een feestelijk thema waarbij samenwerken onderling en de eigenheid van het kind voorop staan. We gaan volop aan de slag met muziek en bewegen. Kinderen worden blij en vrolijk van muziek en het is ook goed voor hun ontwikkeling. Muziek en taal met al zijn tonen, klanken en ritmes hebben alles met elkaar te maken. Een kind dat jong in aanraking komt met muziek herkent sneller de melodie in taal en de emotie in wat anderen zeggen.

Jonge kinderen vinden het heerlijk om muziek te maken en bewegen gaat daarbij bijna vanzelf. Het wordt extra feestelijk als ze zich ook mogen verkleeden. In de huid kruipen van anderen is een feest voor jonge kinderen.

En niet alleen voor kinderen, menig volwassene vindt het geweldig om bijvoorbeeld weer eens clown of piet te mogen spelen, om weer even kinderstreken uit te halen zonder dat iemand je er op aankijkt. Zo bevrijdend is het ook voor het jongetje dat een piratenpak aantrekt. Verkleed als piraat voelt hij zich een piraat en het zou zomaar kunnen dat hij opeens veel meer durft.

Om muziek te kunnen maken hebben we instrumenten nodig. Die kunnen we kopen in de winkel en we kunnen ze zelf maken. Want weet je hoeveel trommels er eigenlijk al in huis zijn en op welke voorwerpen je allemaal kunt trommelen? We kunnen met zo veel dingen muziek maken!
Wij gaan genieten van dit feestelijke thema en maken er samen met de kinderen een feestje van.

Activiteiten bij de gastouder

Het is een feestelijke periode bij de gastouder. We maken veel muziek en dansen samen door de kamer. De kinderen gaan muziek op verschillende manieren ervaren. We ervaren het door zelf muziek te maken en ook door te luisteren naar de muziek en te kijken naar elkaar. Kan ik dezelfde bewegingen maken als iemand anders?

Verkleedden hoort er natuurlijk ook bij! Uit een hele grote bak zoeken we de mooiste kleding, we worden mooie piraten of prinsessen. En we kunnen ook van een oude jurk een hele mooie jurk maken voor onszelf! Dus ligt er thuis nog iets in de kast dat niet wordt gedragen? De kinderen en ik zijn erg blij als zij er gebruik van mogen maken in deze periode! Voor de allerkleinsten betekent dit thema genieten van het dansen en zingen met mij. In 1 op 1 momenten genieten zij samen van de leukste liedjes om te zingen en uit te beelden. Door verhalen interactief voor te lezen worden de nieuwe woorden op verschillende manieren gebruikt waardoor het kind deze sneller zal onthouden. Een mooi thema waarin de kinderen veel dingen samen doen en waarbij er aandacht is voor ieder kind individueel!

Liedjes en gebaren die passen bij het thema

Grote klokken zeggen

Grote klokken zeggen
bim bam bim bam.
Kleine klokken zeggen
tikke, takke, tikke, takke.
En die kleine polshorloges
tikketakketikketakke...

Ik heb een brilletje al voor mijn ogen

Ik heb een brilletje al voor mijn ogen
om te zien wie er dansen mogen .
Ik heb een brilletje al voor mijn ogen
'k zie 't al, ik dans met jou!
Tralalala lalalala, tralalala lalalala
tralalala lalalala, tralalala lalalala.

Ik trommel op alles wat ik zie -

Dirk Scheele

Ik trommel op alles wat ik zie,
op m'n hoofd en op m'n knie
Ik trommel op alles wat er is,
ik sla steeds raak en niet niet mis
Ik zet een emmer op z'n kop en ik sla d'r bovenop

Hé kijk 's wat ik kan , Ik sla nu op een pan

Rommeldebommeldebommel alles is een trommel
Ik trommel op alles wat ik zie,
op m'n hoofd en op m'n knie
Ik trommel op alles wat er is,
ik sla steeds raak en niet niet mis
Ik geef een harde tik op een heel groot blik
Ik geef een harde klap op de prullenbak

Rommeldebommeldebommel alles is een trommel
Ik trommel op alles wat ik zie,
op m'n hoofd en op m'n knie
Ik trommel op alles wat er is,
ik sla steeds raak en niet niet mis
Met een zachte pang sla ik op m'n wang
En nu ga ik staan en op m'n benen slaan

Rommeldebommeldebommel alles is een trommel
Ik trommel op alles wat ik zie,
op m'n hoofd en op m'n knie
Ik trommel op alles wat er is,
ik sla steeds raak en niet niet mis

Hoe kunt u thuis aansluiten bij het thema?

Tijdens het thema lezen we het boekje 'De verkleedkist van Barbara' van Dick Bruna. De meeste boeken van Dick Bruna zijn te zingen op de melodie van het liedje 'Toen onze mop een mopje was'. Hoe leuk is het om dit

boekje of andere boekjes van Dick Bruna die u zelf in de kast hebt liggen, samen te zingen! De melodie van dit liedje vindt u op www.youtube.com.

Gezellig samen liedjes zingen en door de woonkamer dansen of gewoon even lekker gek doen samen. Dat vinden de kinderen heerlijk. Samen swingen we de kamer door op leuke muziek en doen we elkaars bewegingen na. Kijk samen eens in de spiegel, kunnen we dezelfde gekke gezichten trekken en lijken we op elkaar?

Doel

Actief met muziek bezig zijn is heel goed voor kinderen. Ook voor ouders of grootouders, want het ontspant en zorgt voor een sterkere band. Aanraken, beweging en communicatie via geluiden zijn de basale elementen die ervoor zorgen dat basisveiligheid en vertrouwen groeit. Dankzij deze basiselementen kan een kind zich ontwikkelen tot een vrolijk, zingend, spelend en lerend kind. Kinderen kunnen hun emoties in muziek kwijt. Als ze hun gevoelens nog niet zo goed kunnen weergeven, kunnen ze erg verdrietig zijn of boos. Muziek helpt om gevoelens een plek te geven.

Vraagje:

Voor een activiteit zijn een paar lege 33cl flesjes nodig. Heeft u een of een aantal voor mij?? Graag!

Kinderen van 0 tot 2,5 jaar

Kinderen vinden het heerlijk om samen te zingen. Zingen helpt wanneer een kind zich verveelt of bijvoorbeeld moeizaam in slaap kan komen. *Wanneer ik uw kindje naar bed breng benoem ik altijd een en ander in de kamer "welterusten beer, slaap lekker koe" en zing voor hen slaap kindje slaap of een ander slaapliedje. Ook verlaat ik neuriënd de kamer en neurie het liedje "uit" op de gang.* Het is rustgevend en het geeft aan dat ik in de buurt ben. Het levert een moment op van gezelligheid en de band tussen ons wordt alleen maar sterker.

Hebben jullie een drukke week achter de rug? Dan is het erg prettig om met zang een moment van rust in te bouwen, zo komen jullie allemaal tot rust. Het zingen helpt het kind om tot rust te komen en nieuwe indrukken en gevoelens te verwerken. Het helpt bij de ontwikkeling van de luistervaardigheid en het concentratievermogen en het stimuleert de spraak- en taalontwikkeling.

Ieder kind wordt geboren met een gevoel voor muziek, wat wij er als volwassenen mee doen is de basis voor de muzikale ontwikkeling van het kind. Al voor de geboorte herkent een baby klanken en bepaalde ritmes. Je praat tegen de baby en zingt liedjes voor hem en papa zegt gedag als hij thuis komt van zijn werk. Zodra de baby dan uit de buik komt herkent het ook jullie stemgeluid en weet het wonderbaarlijk genoeg meteen dat het goed zit.

Al heel snel begint de baby met het maken van geluidjes, dit is zo rond de 6^e week. Een baby gaat kirren en geluidjes maken en oefent allerlei klanken. Vervolgens kletst de baby er op los, en lijkt het alsof de baby ook terug brabbelt als je tegen hem praat. Door al vroeg met het kind te zingen en te dansen ontwikkelt het kind een voorliefde voor muziek en zang. Door met het kind te zingen, leert het kind ritmes herkennen en te rijmen met onze taal. Het kind herkent bepaalde liedjes bij bepaalde handelingen, denk hierbij bijvoorbeeld aan een slaapliedje of aan een liedje dat u altijd zingt tijdens het verschonen.

Voel samen eens aan de verschillende vulmaterialen voor in de sambaballen. Wat een heerlijk gevoel is dat, de spliterwten glijden door je vingers en je kunt er lekker in graaien. Tijdens het graaien zingen we het liedje: *Het regent, het zegent, de pannetjes worden nat. Daar kwamen twee boerinetjes aan, die vielen op hun gat!*

Kinderen van 2,5 tot 4 jaar

Wat een heerlijk gevoel is het om met je handen door de verf te gaan! Je kunt het tussen je vingers knijpen en het is lekker glad. *Hoewel? Je hebt ook kinderen die absoluut niet met hun vingers door verf of scheerschuim gaan; alles willen ze met een kwastje!* Hoe ouder het kind wordt, hoe meer het kind zelf wil doen. Door er een positieve ervaring van te maken met ondersteuning zal het kind nog enthousiaster raken en actief mee willen doen.

Taal is een belangrijk middel voor kinderen om de wereld om zich heen te kunnen begrijpen en om zichzelf verstaanbaar te maken voor de wereld om hen heen. Hoe ouder het kind wordt, hoe meer het zichzelf duidelijk kan gaan maken. Het is ook heerlijk om eens even lekker te kletsen met het kind. Er ontstaan soms zulke grappige gesprekken! Om de taal goed aan te leren is het belangrijk dat de taal ook goed wordt gesproken door de volwassenen om het kind heen. Brabbeltaal is geen echte taal. Als we het over een auto hebben zeggen we auto, het is immers een auto en geen 'toet- toet'. De klanken en geluiden van de door ons gesproken taal zijn erg belangrijk voor het kind. Samen zingen en dansen is dan ook heerlijk. Het dansen stimuleert het evenwicht van het kind en de beweeglijkheid, de zang ondersteunt het kind in de ontwikkeling van zijn spraak en taal. De combinatie van het ritme, de melodie en de herhaling heeft een grote aantrekkingskracht op kinderen. Denk maar eens aan de televisieprogramma's voor kinderen zoals bijv. Teletubbies, alles wordt herhaald. Door liedjes te leren en rijmpjes te maken, leert het kind hoe de taal in elkaar zit. Zang en rijmpjes kun je op alle momenten van de dag inzetten. Denk bijvoorbeeld maar eens aan eetmomenten. Een leuk liedje hiervoor is:

Smakelijk eten, smakelijk eten, (zwaai met je handen langs je wang)

hap, hap, hap, (stop denkbeeldig eten in je mond)

hap, hap, hap! (stop denkbeeldig eten in je mond)

Dat zal lekker smaken, dat zal lekker smaken, (zwaai met je handen langs je wang)

eet maar op en drink maar op! (stop denkbeeldig eten in je mond en drink denkbeeldig drinken)

Smakelijk eten allemaal!

Jonge kinderen en muziek

Muziek maakt blij

Haal je eens voor de geest hoe een stille meisje stralend in beweging komt, telkens als ze een vrolijk muziekje hoort. Of, bedenk hoe de dreumes op schoot enthousiast met de sambabal schudt als jullie liedjes zingen. Dan weet je: kinderen worden vrolijk van muziek. Dat komt doordat muziek bij jonge kinderen - en trouwens ook bij oudere kinderen en bij volwassenen- letterlijk alles in beweging zet, zowel in het lichaam als in de geest. En dat in een prachtig samenspel: om blij van te worden. Muziek komt binnen door het oor. Maar ook andere zintuigen doen mee bij de waarneming van muziek. Het oog ziet de beweging – de ritmische bewegingen van kinderen, van jou of van je vingers op de snaren van de gitaar- (*of in mijn geval ukelele – ga deze maand de gevorderdencursus doen*) die overeenstemmen met de muziek. Muziek gaat vaak samen met aanraking bij dansen, kringliedjes, schootliedjes of - voor de allerkleinsten- tijdens het gedragen worden op de arm. Kinderen voelen zo de muziek via tast en beweging. Ze ervaren de beweging van het eigen lichaam en de verschillen in ritmes. Bij kinderen zit het gevoel voor ritme, klank en muziek 'ingebakken'. Er is maar heel weinig voor nodig om die muzikaliteit naar boven te halen. Als je ze even op gang helpt is het al voldoende. Bijvoorbeeld door instrumentjes aan te bieden, door zelf een deuntje (eenvoudig, kinderen hebben korte stembanden) in te zetten. Of door kinderen te laten luisteren naar muziek. Daarmee help je kinderen emoties te doorvoelen, op een manier die je met woorden niet kunt bereiken. Kinderen horen feilloos of muziek 'verdrietig' of 'vrolijk' is. Je kunt kinderen doelbewust in een bepaalde stemming brengen door passende muziek te kiezen. Rustige muziek voor een kind dat huilt of overactief is, of voor een kind dat behoefte heeft aan troost. Met vrolijke muziek help je een kind met een wat somber temperament. In een groepje kinderen zorgt vrolijke muziek voor een vrolijke stemming en blije gezichten. Blije kinderen leren sneller. Dat komt door de combinatie van een positieve emotionele toestand en nieuw materiaal. Dat heet emotionele congruentie*. Door deze vermenging (iets nieuws en een positieve stemming) gaat het leerproces sneller.

Muziek en taal

Kinderen kunnen taal sneller leren als zij dit combineren met muziek omdat beide hersenhelften (links en rechts) elkaar helpen. Links wordt gebruikt voor taal en rechts voor muziek. Het ritme en de klanken van muziek helpen kinderen om taal makkelijker aan te leren. De emoties die muziek oproept vermengen zich met de taal en dat versterkt het leerproces. Zing je veel liedjes met kinderen en herhaal je die vaak, dan ben

je dus bezig met taalontwikkeling. Breng je de kinderen eerst in een nieuwsgierige stemming dan beklijft de taal extra goed.

In grote lijnen verloopt taalverwerving in drie fasen: voorbereiden (kinderen motiveren, hun belangstelling wekken); aanbieden (niet als losse woorden maar in een betekenisvolle context); consolideren (verankeren door de woorden vaak te herhalen in verschillende context).

Muziek en bewegen

Jonge kinderen reageren eerder op muziek met bewegingen dan met geluiden. Ze drukken met hun bewegingen hun innerlijke ervaringen en emoties uit. Meestal zijn het op en neer bewegingen, draaiende of wiegende bewegingen van links naar rechts. De cursussen 'Muziek op schoot' die op diverse plaatsen in het land worden gegeven, spelen hierop in door een kort liedje te kiezen dat aansluit bij de belevingswereld van jonge kinderen en ze daarop te laten bewegen.

Zo stimuleer je de muzikale ontwikkeling van kinderen. Je kunt nog een stap verder gaan door er ritmische en gebarende bewegingen aan toe te voegen. Door ritmische bewegingen (bewegen op de maat, sneller en langzamer afwisselen, erbij stampen of klappen) leren ze ritmes horen en voelen. Met gebarende bewegingen (hoog en laag, kiekeboe-liedjes) zorg je voor nog meer expressie en dynamiek.

Jonge kinderen hebben een natuurlijke drang om te bewegen. Met een bewegingsspelletje kom je tegemoet aan die bewegingsdrang en je stimuleert ook nog eens hun (muzikale) ontwikkeling. Je zult zien dat je minder last hebt van 'drukke' kinderen als ze elke dag op een positieve manier hun bewegingsenergie mogen uitleven, in de ruimte (!) en met gebruik van meerdere zintuigen en expressievormen.

Muziek en hechting

Volgens ontwikkelingspsycholoog Steven Pont (*zo'n leuke, enthousiaste man! Heb gelukkig eens het genoegen gehad een lezing/workshop rond hechting van hem bij te wonen*) hebben jonge kinderen gemiddeld vier of vijf volwassenen aan wie ze zich emotioneel hechten, bij wie ze vertrouwen in volwassenen ontwikkelen. Een gastouder of pedagogisch medewerker is volgens hem een van die vijf hechtingsfiguren. Als dat waar is dan geldt veel van wat belangrijk is voor het hechtingsproces tussen ouder en kind, ook voor de hechting van het kind aan gastouder of pedagogisch medewerker.

Niet alles trouwens. Sommige aspecten van hechting gelden alleen voor moeder en kind. Kinderen herkennen al voor hun geboorte (vanaf week 23) klanken, toonsoorten, maatsoorten, structuren van ritme en zinnen van hun moeder. Dat proces van vertrouwdheid gaat na de geboorte door: het kind herkent de klanken, toonsoorten en structuren van de periode in de baarmoeder.

Vertrouwdheid kun je als gastouder of pedagogisch medewerker ook opbouwen. Bij jonge kinderen is aanraking een belangrijk element van het hechtingsproces. Aanraken, wiegen, strelen en dragen in een basisbevestigende houding (onder de billen ondersteunen) draagt bij aan een gevoel van geborgenheid, aan een goede hechting. Dat effect wordt versterkt als je er ritmische en wiegende bewegingen (afgestemd op de ademhaling van de baby) bij maakt, zachtjes liedjes zingt. Van (huid)contact worden kinderen rustig. Ze voelen zich welkom.

Je kunt ook zelf liedjes maken, zonder bestaande teksten. Zing voor een baby in telkens hetzelfde ritme 'pam pam pampam pa pam pam pa'. Na een tijdje reageert het kind, bijvoorbeeld met 'dada da'. Speel daar direct op in door de klank te echoën: zo lok je de baby uit tot interactie en beleef je heerlijke momenten samen. Maak het nog intenser en spannender door met een sjaltje (doorzichtig zodat het kind jou gewoon kan zien) kiekeboe te spelen.

Muziek, samen zingen en muzikale spelletjes doen met jonge kinderen kan elke dag en op (bijna) elk moment. De mogelijkheden voor ontwikkeling zijn onbegrensd en samen zingen, bewegen, spelen en dansen zorgt voor sfeer en schept een band. En, niet te vergeten: je wordt er samen vrolijk en blij van. Genieten maar!

De tekst van dit maandonderwerp (muziek en hechting) is – grotendeels - geschreven door Alie Dijkslag.

*De passage over emotionele congruentie is ontleend aan de uitleg van biopsycholoog dr.M.F.Delfos in het boek Kinderen, ouders en kinderopvang (SWP)